

Nro. 22.

**A' FELS. CSASZÁR, ÉS AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

Indúlt Bétsből Kedden Mártzius 17-ik napján 1812-ik
esztendőben.

B é t s.

A' szüntelen való hideg essőzés még tart itt
Austriában. Az essős idő ugyan nem újság Már-
tziusban: de vevezetes az a' mostani időfolyás-
ban, hogy ennyi hó-olvadás, 's ennyi essőzés után
a' Duvának még eddig alig láttuk itt Rétsnél tsak
valami kevés áradását is. Sokak figyelmetesség-
gel kérdezik, hogy mi lehet az oka, hogy ilyen-
sok esső esik, 's a' Duna még is kitsiny? Ta-
lám a' felsőbb vidékeken szárazság van? Vagy
talám a' földnek a' tavalyi példátlan szárazság
niatt kiaszott belső részei veszik vagy szívják
magokba a' sok vizet.

Füleibe menvén a' Kormányozószeréknek a' Bétsi minden féle kosztházakban való élelmeknek naponként való drágulása, olyan rendelés jött ki, hogy minden csaplárosok, kosztadók, egy szóval a' kiknél enni inni lehet, ha szintén ezután is meg leszen az a' jussok, hogy az étel és ital árrát magok határozzák meg, tsakugyan arra köteleztetnek, hogy mindennek árrát, vagy tak-sáját, délben és estve is, tzedulára írják, 's azt a' gazda mind annyiszor aláírja.

Posonyban e' hónap' 10-ikén a' maga 76-ik ülését tartván az Országgyűlés, abban egyebek között az oda közelébről leérkezett Fels. Királyi Resolutzio is felolvastatott.

A' Pesti tudósítások sorerént a' *Magyar Museumnak* Direktorává, addig vólt Bibliothekariust *Miller Ferdinand Jakob* Urat méltóztatott ki-nevezni azon Museum fő oltalmazója Palatinus ő Fő Hertzegsége.

Rénusi Szövetség.

Azt írják a' Ménusi Frankofurtumból, hogy a' Kurirok, a' kik Páris felé, 's onnan Berlin és Petersburg felé utaznak, igen gyakran szemléltetnek.

Frantzia Birodalombéli Marschal *Ney*, az *Elchingeni* Hertzeg, kiról már rég beszélnek, hogy az északi Európában fogna vezérséget kapni, Párisból a' napokban Mailánda, 's onné Frankofurtumba Februárius 29-ikén megérkezett. — A' Mogunzia felől Frankofurtum felé és innét Hannau felé menő úton egy időtől fogva sok száz parasztok dolgoznak.

Az egyik Német Országi újság azt írta vaa a' napokban, hogy a' Wied. Neuwiedi Prinz

Henrik, a' tudományok kedviért való útazásban foglalatoskodván, abban meg holt volna. Azt írják más Német újságok, hogy ez a' tudósítás nem igaz, minthogy ez a' Princz a' Spanyol Insurgenseknél szolgálván, Generális *Campo-Verde* alatt a' Kataloniai minden véres ütközetekben jelen vólt, 's ugyan azokban el is esett, ha meg holt. De még eddig az egész történet bizonytalan; további tudósítást kell várni felőle.

Török Birodalom.

Konstántzinápoly Febr. 10-ikén. *Bukarestből* egy Tatar érkezvén ide e' hónap 4-ikén az ott lévő Török Alkudozóktól, az általa hozott követtség egyszerre véget vetett a' rég tartó tsendességnek, és tegnap előtt, tegnap, és ma néhány rendbéli rendkívül való tanátskozásokra szolgáltatott a' Ministeriumnak alkalmatosságot. Fontosnak kell lenni a' tanátskozás tárgyának, mint hogy igen nagy titokban tartatik. Még eddig leg kissebbet is meg nem tudhatott belőle a' közönség. A' magános tudósítások, a' mellyek ugyan ekkor érkeztek *Bukarestből*, igen kedvetlenek; azt erősítik, hogy a' békességet illető alkudozások olyan gyenge fundamentomon állottak, hogy a' Török követeknek *Bukarestből* való el-távozásoktól minden órán lehetett félni.

Első tekintettel minden láthatja, hogy ez a' *Konstántzinápolyi* tudósítás régitske. Ezek a' kedvetlen hírek még *Februárius* 10-ikén folytak *Konstántzinápolyban*, 's gyaníthatóképpen még akkor küldettettek vólt *Bukarestből* oda, mikor *Oláh Országban* minden környülállások azt mutatták, hogy a' hadakozás néhány napok alatt

ismét el fog, még pedig hathatósan kezdődni. Nékünk az óta sokkal újabb tudósításaink érkeztek egyenesen Bukarestből, a' mellyek nem éppen ilyen kedvetlenek a' Törökökre nézve. Így következnek: —,

„*Bukarest* Febr. 22-ikén. A' Duna mellyé-keiről ide érkezett tudósításokból úgy látjuk, hogy azok az Orosz seregek, mellyek a' fegyvernyúgvásznak felbomlása után a' Duna jobb partjára néhány helyeken által mentek, onnét minnyájan ismét által jöttek annak bal partjára. Mi lehet az oka, nem tudjuk. Minthogy még eddig semmi új hadi történetről nem tudósítottunk, nem gondolhatjuk egyéb okát a' dolognak, hanem csak, hogy a' nagy olvadások az alatt elkövetkeztvén, és a' Duna két partja között való minden közösülést félbe szakasztván, talám erre nézve jöttek vissza az Orosz seregek az innenső partra. A' *Rutschuki* Török őrző sereg haszonra fordította az Oroszoknak ezen expedíziójokat, minthogy figyelmetessé tétetődven, azonnal kettőzött szorgalmatosságot fordított Rutschuknak oly móddal való megerősítésére, hogy ezentúl semmi e'féle véletlen meglepettetéstől ne félhesen. Generális *Harting* is, a' *Silistriai Ayan Tillik Oglu* ellen akart egy Orosz sereggel próbát tenni: hanem az alatt, hogy ellene útnak indúlt, igen nagy hó esvén, letett czélzásáról, és vissza jött ide Bukarestbe.

I l l i r i a.

Triestből így írtak némelly magános tudósítások Febr. 16-ikán: — „Ezen város engedelmét nyere az úgy nevezett *Transito - kereskedésre*. —“ E' hónap' 22-ikén füleinkel való tanú-

bizonyságai valánk egy meg lehető's heves ten-
geri verekedésnek. A' *Rivoli* nevű 74 ágyús
Frantzia Línea hajó, a' melly három Briggekkel
's néhány egyéb apró hajókkal egyetemben *Ve-*
lentzéből kivezvéen, és útját gyaníthatóképpen
Korfú felé akarván folytatni, *Pirano* és *Grau*
nevű szigetek között egy 64 ágyús Angliai Fre-
gáttal (e' talám hiba, mert a' 64 ágyús hajó nem
Fregát, hanem Línea hajó), és egy Anglus Brig-
gel szembe találkozott. A' verekedés éjféli 2
órákor el kezdődvén, reggeli 8 óráig halgattuk
az ágyúzást. A' Frantzia Línea hajó és a' három
Briggek rendkívül való vitézséggel és megátalko-
dással védelmezték ugyan magokat; de végezetre
tsakugyan engedni kéntelenítették a' nagyobb
erőnek, minthogy, mint közönségesen halljuk,
az Anglusoknak még több hadi hajóik is
állottak lesben, mellyeket ők a' verekedés köz-
ben kétségkívül magokhoz segítségül hívtak. A'
Frantzia Línea hajót el fogták az Anglusok,
egy Brigget a' levegőbe fel vetettek: két Briggek
pedig, a' mellyek szerentsére a' tsatából meg me-
nekedtek, néhány apróbb hajókkal egyetemben,
az nap estve ide *Triestbe* béeveztek. Az ellen-
ség, minekutánna az elfogott hajóról 150 sebes
hajós legényeket és hajós katonákat ide hozzánk
béküldött, tegnap reggel a' maga ragadományá-
val, mellyet azonközben ő tsak a' maga nagyobb
erejének köszönhet, innét elevezett.

Északi Európa.

Az itten folyó dolgok már jó ideje, hogy
sok bizontalan vélekedésekre adtak az olvasó
közönségnek alkalmatosságot. Ilyen vólt a' töb-
bek között Svétziai Pomerániának a' Frantzia

seregek által lett elfoglaltatása. Ezen tartománt már az utolsó Prusszus és Orosz háborúban elfoglalták volt a' Napoleon győzedelmes seregei: de nem soká önként vissza engedte vala azt Napoleon Császár Svétziának. Miért foglalta most ismét el, ezt még eddig egy újságíró is meg nem írta. A' Svétzia seregek, a' mellyek a' Frantzia seregeknek Pomerániába való bemenetelekkor *Rügen* szigetére által mentek, még most is ott vagynak. Nem régen jöttek ugyan ki valami levelezések ezen tárgy eránt a' Párisi Monitórben: de még ezek is homály alatt hagyták a' dolognak fontosabb minéműséget. Azonközben addig is, míg az idő ezen tárgyat világosabb ábrázatban öltöztetné, ide tesszük ezen levelezéseket: —

Svétziából, Gothenburg városából így írtak vólt Febr. 3-ikán: —,

„Mi megijedtünk azon hírnek hallására, hogy 6000 emberekből álló Frantzia sereg *Stralsundot* és a' mi Pomerániánknak minden partjait elfoglalta. Két hajós csoportjaink már épen indulni akartak teréhvel *Karlshamból* *Stralsund* felé, midőn szerentsére értésünkre esett, hogy a' Frantziák *Stralsundot* elfoglalták, melyre nézve tehát még jó idején meg lehetett terhes hajóinknak elevezéseket akadályoztatni. —

„Úgy látszik, hogy a' mi Pomeraniánknak elfoglaltatásaik egy részit teszi a' Napoleon Császár azon plánumának, a' melly szerént a' Belt tengernek minden partjait magáévá akarja tenni *) egész *Dantzkaig*, *Königsbergig*, és *Mémelig*.“

Ezt a' levelet a' Londoni újságok adták ki

először. Ezekből a' Parisi Monitör is kiadta azt, de ilyen jegyzéssel: —,

„*) Magáévá akarja tenni? nem; tsak az Anglus kereskedést akarja onnét elkergetni, mind addig, valameddig az Angliai Országlószék a' maga kabinétje béli parantsolatokat vissza nem veszi, és a' tengeri törvénynek fudamentomaira nézve az *Utrekti* kötésnek feltételeihez nem szabja magát.“

Berlinből nevezetes környűlállások felől tudósítattunk. Az ott ki jövő két újságok ezt adták-ki Mártzius' 5-ikén: —,

„A' mi állapotunk a' Frantzia Birodalomra nézve már most egészszen meg van határoztatva; telyes egyetértésünk van velle minden tekintetben. Az utolsó hadakozásból még hátra lévő adóban, kész pénzel többé semmit nem fizetünk. Olyan határozás tétetett egyezés által, hogy a' hátra lévő adósságkat tsupán tsak országunk' szerzeményeivel 's a' Frantzia és szövetséges seregeknek tartásokkal fizessük-le. A' *Glogau* várára és az abban lévő Frantzia őrző seregnek tartására kívántató költséget, már ezentúl egészen a' Frantziák teszik.“

Úgyan tsak ezen Berlini újságok hirdették-ki hivatal szerint Mártz. 6-ikán és 7-ikén a' következőket is: —,

„Az 1811-ik esztendőben Augustus' 26-ikán és 28-ikán költ, és minden közönséges levelekben kihirdettetett Frantzia Dekretomok által meghatároztatott: hogy mind azok a' Frantziák, akár a' régi, akár az új Frantzia tartományokból vegyék eredeteket, a' kik idegen Országokban találtatván, vagy ezekből hazájokba vissza kí-

vánkoznak, vagy magokat ezen idegen Országokban törvényes lakosokká akarják tételni, vagy pedig valamely idegen hatalmasságnak szolgálatjába bélépni, vagy pedig már benne lévén, abban tovább is meg maradni kívánnak, mind ezek, hogy ezen külömbkülömb esetekben a' Frantzia Császártól engedelmet nyerhessenek, tulajdon írásaik által a' Frantzia Császári Nagy Ítélobíróhoz, az úgy nevezett Justicz-Ministerhez tartoznak folyamodni. Ehezképpest mind azoknak a' Frantzia eredetű embereknek, a' kik mostanában a' Prussziai földön találtatván a' feljebb előadott esetekre nézve a' Frantzia Nagy ítélobíróhoz folyamodni akarnak, tudtokra adatik, hogy az ő írások a' nevezett Nagy Bíróhoz bizonyosan meg fog érkezni: de szükségesképpen meg-kívántatik, hogy vezeték és kereszt neveiket, állapotjokat és élelmek' módját, idejeket, és születések helyét, és valamint azt, hogy Frantzia Országból való eljövetelek előtt mitsoda helyen laktak, úgy azt is, hogy most hol tartózkodnak, igazán felírják. Tsak úgy remélhetvén kívánt választ írásaikra, ha mind ezeket a' feltételeket pontosan telyesítik. Írásaikat pedig ne' egyenesen a' Frantzia Nagy Bíróhoz Párisba küldjék, hanem tsak a' Prussziai külső dolgokra ügyelő Ministeriumhoz adják-bé, a' melly azokat kézhez fogja a' Berlinben lévő Frantzia Minister által oda szolgáltatni, a' hová kell; a' kik nintsenek még Prussziai szolgálatban, vagy még nem lettek oda való lakosokká, magok egyenesen beadhatják kérelmeiket a' Berlini Frantzia követnél.

Azok a' Statisticus újságírók, a' kik nem

régen a' Frantzia Birodalom mostani nagy erejéről szólván, néki magának az Európai 180 millio lakosok között, 42, szövetségeseinek pedig, t. i. az Olasz Királyságnak, Illyriának Nápolynak, Lukkának és Piombiónak, Spanyol Országának, Helvétziának, Baváriának, Westphaliának, Szakszoniának, Würtembergának, a' Warschawi Nagy Hertzogségnek, és Würtzburgnak 40 milliókat, adtak, már most, Prussziát is ide számlálhatván, még nevelhetik azt valami 4 milliom emberekkel. Így leg alább tehetik 86 millióra a' rész szerint Frantzia, rész szerint annak systemájával tartó Európai Statusok' lakosait. Az Orosz Birodalom népességét mintegy 44 millióra tették eddig a' Statistikusok. Meennyire fogják azt számlálni a' Törökökkel való megbékélés után, ahoz még most nem szollhatunk. Ha tehát tsak a' régibb szám, t. i. a' 44 millió mellett maradunk, így is az az egyenes következés tűnik ezen jegyzéseknek megtekintésekből szemünkre, hogy az Európai Statusokban található 180 millio lakosok között most az Orosz és Frantzia Országlószékeknek intéseikre mind együtt 130 millio ember figyelmez, t. i. az elsőre 44, a' másodikra 86 millió. Dániának, Svétziának, a' Törökőknek, Nagy Britanniának, 's a' többeknek, a' kikről feljebb emlékezet nintsen, e'szerént mind együtt 50 millio lelkeket hagynak az írók t. i. Európában; mert méltó azt megjegyezni, hogy ha szintén Nagy Britannia Európában az Angliai, Skótziai, és Hiberniai anya népességet 15 milliónál feljebb telyességgel nem számlálhatja is, tsakugyan számlálhatja azokat a' világnak egyéb részeiben található birtokaival

egyetemben leg alább is 38 vagy 40 millióra. Külömben lehetetlen volna néki a' tengeren oly dolgokat elkövetni, a' millyeneket ezen utolsó esztendőkbén a' világ' bámúlására tselekedett.

Az Európai tudós világ előtt közönségesen esmeretes *Archenholtz*, a' *Minervának* és több más históriai 's politikai munkáknak írója, mellyek nagy kedvességgel olvastattak, Hamburgban életének 71-ik esztendejében meg halt. Dantzkai születésű ember vólt; a' hét esztendő's háborúban mint zászlótartó egy Prusszus Regementben szolgált. — Azután kapitányi rangal nyúgodalomra menvén, azólta tsak magános pennával való foglalatossággal élt.

Elegyes Dolgok.

A' közelebb múlt Februáriusban sok szerenstétlenség történt a' nagy havak miatt Tyrolisban és Helvétziában. Itten 50 vagy 60 darab tereh hordó lovak menvén Helvétziából Olasz Országba a' Sz. Berhárd hegyen, vezetőikkel együtt el borítattak a' hegy tetejéről le hempelygett lavinák, vagy hó golyóbisok által, kiknek megszabadításokra sok száz emberek mentek a' szomszéd helyekről. — Tyrolisban, az Inn folyóvíz' vidékén a' hegyekről le omlott hó golyóbisok és vizek az útakat és hídakát egészen el rontották. Februárius' 17-ikén nagy hó és egyszersmind esső esvén, a' hegyekről le hempelygett hó golyóbisok szörnyű kőszikla darabokkal a' völgybe le omolván az Inn folyóvizét úgy bé töltötték, hogy annak folyása két napig megakadályoztatván nagy árvizet okozott, és semmi emberi erő nem segíthette a' víz folyását, végtére nagyon meggyűlvén és fel emelkedvén az

Ím vize, az abba hullott hó golyóbisokat és köszikla darabokat magával elragadta. — Tyrolisban a' leg korosabb emberek sem emlékeznek ilyen történetre. — Mivel ez a' Graubündenben eredő folyóvíz a' Tyrolisi tartományt és Bavaríát által futván Passaunál a' Dunába ömlik, nem lehet tsudálni, hogy azon időben a' Duna vize meg-áradt vólt, de árja sokáig nem tartott.

Az elmúlt karátsony innepe előtt Professor *Woltmann* Úrnak két esztendő's leánykája petétsbe esvén, midőn egy este szomorú édes anyja az ágyon mellette űlt vólna, a' beteg gyermek hirtelen fel-ugrott, hány óra legyen édes anyjától tudakozta, és meg-értvén, hogy nyoltzat ütött, azt mondotta, hogy ő négy óránál tovább az édes anyjánál nem maradhat. Bé is tellyesedett a' szava, mivel azon szempillantatban, mellyben az óra négyet ütött, a' beteg leányka élni meg-szűnt. Minek lehet ezt tulajdonítani praevisionak-é vagy praesagationak? (eleve el-látásnak-é, vagy eleve el-érzésnek?) kétség kívül az utolsóbbnak, érezvén magában belső részeinek fájdmából, hogy az ő gyenge teste alkotmánya négy óra alatt öszve fog omlani.

Az el múlt 18-ik századnak 21-ik esztendéjében, Lübekben egy olly gyermek született, ki nek talentomin az akkor élt emberek felette tsudálkoztak. Ennek a' gyermeknek *Heinecken Christian Heinrich* vólt a' neve, a' ki egy esztendő's korában a' Móses öt könyveit könyv nélkül tudta, 13 és 14 hónapos korában az új testamtomnak históriáját, két esztendő's korában a' Zsidóknak, Persáknak, és Görögöknek emlékezetes

dolgait elő beszéllette, a' Geografiában, és az orvosi tédománynak néhány részeiben, nevezetesen az Anatómiában és Physiologiában is szép esmérete vólt, és sok nyelveket értett 's beszéllett. Három esztendőkorában Koppenhágába vivén őtet az édes anyja, *IV Fridrik* Dániai Király eleibe botsáttatott, előtte hosszú deák oratiót mondott, a' hosszas beszéd miatt a' nyelve meg-epedvén a' Királynak így szóllott *sitio*, az az, szomjúhozok, mellyre a' dajkája hozzá menvén szopott. Bámulván a' nevezett Király azon tsudállatos gyermeknek rendkívül való talentómin, gazdagon meg ajándékozva maga elől elbotsátotta. Koppenhágából 1724-ik esztendőben hazájába vissza-vitetvén, a' következett 1725-ik esztendőben Junius 27 ikén meg-hólt, minekutánna négy esztendőt, négy hónapot és 21 napot élt vólna e' világon. — Erdemes lett vólna arra, hogy a' Lübekiek ennek a' tsudállatos gyermeknek emlékezet oszlopot emeltek vólna. Egész életében dajkája tejével élt, minden másféle eledelektől irtódzott.

Egykor *I. Rudolf* Császárhoz menvén Lavinában egy ember, hozzá így szóllott: Leg hatalmasabb Monárka! Kérlek ajándékozz nékem valamit; mi okon, kérdé a' Császár? mivel, monda amaz atyádfia vagyok; kiről, tudakozza a' Császár? Adámról és Éváról, felele az ember. Jól vagyon barátom, monda a' Császár, menjél el és hozz ide egy nagy zsákot. Meg örülvén a' Császárnak Adámról és Éváról való attyafia, úgy gondolkozott, hogy azon zsákot arannyal fogja a' Császár meg-tölteni. De felette megsalatkozott, mivel oda vivén a' nagy zsákot,

abba a'Császár egy fillért vetett, 's maga elől ezen szókkal küldötte el: Ha minden Ádámról és Éváról való atyádfia tsak ennyit ajándékoz is neked mint én, leg gazdagabb ember fogsz e' világon lenni.

Lille vidékéről egy olly paraszt múlat most Párisban, kinek magassága 11 lábnyom és 10 tzol, olly Herkulesi erővel bíró, ki 2000 fontot vállain el bír, mindenik kezében egy egy mázsát, hat láb nyom magasságú asztalra fel-ugrik, és két embert vévén az ölébe, a' földről minden segítség és megtámaszkodás nélkül fel-kél.

* * *

Hirdetmény a' régi Magyaroknak magyar nyelven írt emlékezetes írásaik tzím alatt Doktor és Professzor Rumi Károly György által kiadandó Munkára való előfizetéséről.

Közönségesen tudva vagyon a' Magyar történet-íróknak a' Nemzeti történetek' gyarapításában 's meggazdagításában mindenkor kimutatott buzgó igyekezetjek, valamint a' Magyarokról is tudatik, hogy ezek, a' mi nékiek örök ditsőségekre szolgál, az ő honnyi történetjeiknek nagyobb és nagyobb világosságra való hozatásában mindenkor különös részt vevének, 's e' részben minden fáradozásokat leg nagyobb készséggel támogaták. — Nem szükölködnek a' Magyarok Deák és Német nyelven kinyomtattatott nevezetes régi írások nélkül, mellyek öszve szedése és kiadása által Kovachich, Eder, és Engel (koronás nevek a' történet írás körül való munkálkodásban!) a' Hazára nézve magoknak halhatatlan érdemeket szerzettek. De illyes monumentumokat magyar nyelven a' mi nagy érdemű Kul-

tsár Istvánunkon kívül még senki nem adott ki, és ha *Virág Benedeknek* tacitus lelkével írt Magyar századjait, és az én néhai nagy tiszteletű Oktatómnak *Budai Ésaásnak* tudománnyal tellyes históriáját kiveszem, mí nem bírnk egy eredeti haszonvehető Magyar Országi Históriát, a' mi szép 's lelkes nyelvünkön, jóllehet a' Pesti Nemzeti 's Universitasbeli Könyvtárban elég nevezetes magyar historikus kéz-írások találtnak.

Én ezen nevezetes régi Magyar historikus írások' kinyomtatásában több tekintetre nézve káros, és valamint nemzeti történeteink' kedvelőitől, úgy azoknak érdemes íróitól is rég oltá érzett héjánosságnak kipotolására eltökéllettem magamat. Én nem tagadom, hogy engem' ezen lépésre amaz ország szerte híres Történet-író *Engel Kresztely János Úr* bátoríta-fel, kinek benem helyheztetett bizodalma, melly szerént ezen fontos munkának végre hajtására engem ítelt képesnek, annál nagyobb ösztönt adott, mennél örvendetesebb illy Tudósnak vetélkedő társa lenni. Ez okra nézve hirdetek előfizetést *A' régi Magyaroknak magyar nyelven írt emlékezetes írásaik* nevezet alatt kiadandó mánkámra. Ezen munkából szándékozok több köteteket kiadni, ha a' Magyar Mecénások, a' Nemzeti történetek' kedvelőji és Philologusaiuk (mert ezeknek is fontos a' régi nevezetes írásoknak esmérte ezen nehéz és sok költségben kerülő igyekezetemben fel-segíteni fognak. Én ezen gyűjteményben csak a' nevezetesebb, a' Történet vizsgálók figyelmetességére érdemesebb Írászokat akarom felvenni, 's azokat a' tudós Hazafiakkal diplomatio-

eritica pontossággal közleni. Azért is a' két első kötet foglalatjára a' többi között határoztam: a' Rákótzai eredeti leveleit; Verantiusnak történetbeli maradványait az ő idejéről és az előtte valóról; az 1460-ik és 1710-ik esztendő között történt nevezetes dolgoknak emlékezetét; magyar anekdotákat a' hajdani zenebónákról Magyar és Erdély Országban, melyek a' Pesti Universitásbeli Könyvtárban meg vagynak; és egy próbatélt Istvánfinak régi igaz magyar fordításából, mellyet én későbbben talán egészen ki fogok adni.

Az előfizetést az első kötetre a' papirosnak és nyomtatásnak mostani nagy árához képest *három forintnál* alább béváltó tzedulákban nem határozhattam; a' bőlbeli ára annak nagyobb lesz. Az előfizetésnek határ ideje tart egész a' folyó 1812-ik esztendőnek végezetéig. Az előfizetőknek neveik a' könyv elején kinyomtattnak. Az első kötetre lehet praenumerálni: Sopronyban nállam, vagy Rector' és Professor *Rajts Péter* Úrnál; Posonyban *Weber Simon Péter* Könyvnyomtató és Könyváros, Pápán *Pápai Sámuel*, Keszthelyen *Asboth János*, Pesten Professor *Schwartner Márton* és *Eggenberger* Könyváros, Kassán *Rumi József*, Zemplén Vármegyében Széphalmon *Kazintzy Ferentz*, Debretzenben Prof. *Sárvári Pál*, és Szepességben Profes. *Genersich János*, Erdélyben Andrásfalván *Döbrentei Gábor*, és Bétsben *Schaumburg* Könyváros Uraknál; de szeretni fogom, ha más Literátorok és könyvárosok is fognak előfizetőket szerezni. Az előfizetések össze szedőjinek minden tizedik példázat ingyen fog adatni. Hogy ha pedig olly Mécéná-

sok találkoznának, kik feltételemben az előfizetésre határozott summán felül is nyújtanának segítséget, segedelmeket Pestre 's más olyan helyekre teendő utazásokra használnám, a' hol a' közönséges és magános könyvtárak találtnak, hogy a' benne lévő nevezetes írásokat diplomatikai pontossággal saját kezemmel copiazhatnám.

Én az előfizetésre némelly nagy nevezetű Tudósok kérelmére szabtam határidőt egész e' folyó 1812-ik esztendőnek végezetéig, mivelhogy az Austriai tudományos Annálokban és a' Posonyi Német újságokban már elébb kinyomtattott Jelentésemet kelletínél későbbben tudták meg többnyire a' Magyarok. Hogy ha tehát az említett terminusig számos előfizetők akadnak, azon lesz minden igyekezettel, hogy az első kötet a' következő 1813-ik esztendőnek elején sajtó alá jöhessen; sőt ha lakhelyem Sopronyból máshová tétetne által, ez a' feltett tzelomnak hív és álhatatos tellyesítésében éppen nem fog akadályoztatni.

Hogy ha pedig, a' mi nékem és valóban számos tudós Hazafiaknak nagy fájdalomkra szolgálna, a' fenn meghatározott terminusig kevés előfizetők találkoznának, ezen esetre feltélemnek nem lesz sikere, és az előfizetett pénzek a' beszédők által az illetőknek a' jövő esztendőbeli Februáriusban híjánosság nélkül vissza fognak küldetni.

Sopronyban, Mártzius' 10-ikén, 1812.

Rumi Károly György, a' Philosophiának Doctora, ugyan a' Philosophia' és Históriának Professzora, a' Göttingai Királyi tudós Társaság levelező Tagja.